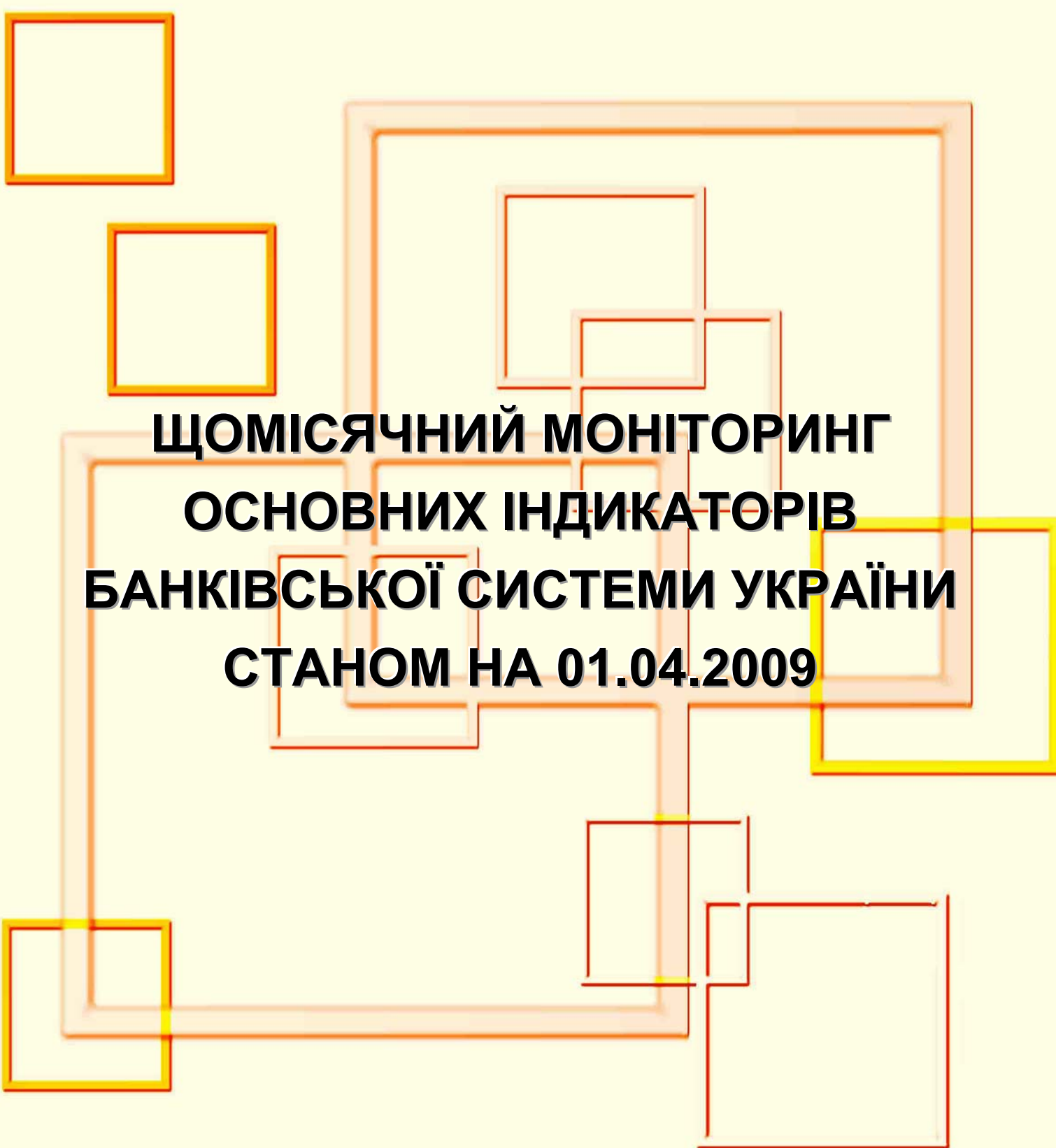

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ**

**ЩОМІСЯЧНИЙ МОНІТОРИНГ
ОСНОВНИХ ІНДИКАТОРІВ
БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
СТАНОМ НА 01.04.2009**

Буклет, який Ви тримаєте в руках є щомісячним видання підготовленим за даними офіційної статистики. Він містить стислий аналіз, підбірку діаграм та графіків, які ілюструють основні зміни що відбуваються у банківській системі України.

Цей продукт підготовлено за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

вул. Ярославів Вал 14Г, 1 поверх, офіс 54.
м. Київ, 01034, Україна
Тел: (044) 353-58-68, 235-32-31, 279-50-89
Факс: (044) 279-51-82

Тенденції розвитку банківської системи

Банківська система України протягом березня місяця 2009 року характеризувалася:

- **стабільністю** обмінного курсу готівкової національної валюти до долара США (з початку 2009 року офіційний курс долара залишився без змін і склав 7,70 грн. за 1 долар США);
- **уповільненням темпів зниження** обсягу загальних активів банківської системи, що, в основному, пов'язане з від'ємним приростом кредитного портфеля клієнтів;
- **запровадженням** Національним банком України політики цільових валютних аукціонів для задоволення потреб клієнтів банків – фізичних осіб, що обумовлені необхідністю погашення заборгованості за кредитами, отриманими в іноземній валюті. Обмінний курс готівкової національної валюти до долара США для цільових аукціонів зафіксований на рівні 7,80 грн. за 1 долар США + 0,2% збору до Пенсійного фонду;
- **продовженням відтоку коштів клієнтів** – з початку жовтня 2008 року (за шість місяців) зменшення обсягу поточних та строкових коштів склало -57,0 млрд. грн. за коштами в національній валюті або -24,6 % та -4,1 млрд. дол. США за коштами в іноземній валюті або -18,6%. На фоні відтоку поточних та строкових ресурсів клієнтів одночасно має місце суттєвий дефіцит як гривневих, так і валютних ресурсів на міжбанківських ринках капіталу. Відсоткова ставка за ресурсами «овернайт» коливалась в межах від 30% до 45%.

Станом на 1 квітня 2009 року ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій мали 185 банків. У стані ліквідації перебуває 12 банків, з них 9 банків ліквідуються за рішеннями НБУ, 3 – за рішеннями господарських (арбітражних) судів. У 11-ти банках введено тимчасову адміністрацію.

Національний банк України з метою підтримки ліквідності банків у березні проводив операції з рефінансування банків на загальну суму 14,5 млрд. грн. (з початку року – 34,4 млрд. грн.). Основним інструментом рефінансування були кредити, отримані під програми фінансового оздоровлення (на загальну суму 10,1 млрд. грн.) та кредити овернайт (на загальну суму 2,4 млрд. грн.).

Середньозважена процентна ставка за всіма операціями рефінансування в березні зросла до 18,2% річних (у т.ч. за кредитами овернайт – 19,5%), тоді як у лютому вона становила 17,2% (у т.ч. за кредитами овернайт – 18,0%).

Обсяг обов'язкових резервів, сформованих банками за березень 2009 року, становив 12 млрд. грн.

Протягом березня 2009 року мало місце уповільнення темпів розвитку банківської системи України, зокрема показника загальних активів (див. діаграму 1). Так, в порівнянні з лютим загальні активи банківської системи України ще зменшилися на 0,45% та склали 935,2 млрд. грн. Обсяг кредитних вкладень у березні зменшився на 0,17 % (у лютому – на -0,65%) до 716,7 млрд. грн. (див. діаграми 2-7). Обсяг кредитів юридичним особам у березні збільшився в порівнянні з лютим на 0,7% та склав 456,8 млрд. грн. Кредити, надані фізичним особам, у березні зменшилися на 1,6 % до 259,9 млрд. грн.

Станом на 01.04.2009 року кошти населення складають 188,8 млрд. грн., або 25,0% загального обсягу зобов'язань, кошти суб'єктів господарювання – 122,1 млрд. грн., або 16,2%. Строкові кошти населення складають 151,3 млрд. грн., або 80,2% від загальної суми коштів населення, а кошти на вимогу – 37,5 млрд. грн., або 19,8%.

Незважаючи на продовження тенденції до відпливу коштів з депозитних рахунків банків (див. діаграми 8-13), протягом березня його темпи суттєво знизилися. Так загальний обсяг депозитів у березні порівняно з попереднім місяцем знизився на 2% (у лютому та січні на 5,6% та 5,1% відповідно).

Кошти населення в іноземній валюті в березні в доларовому еквіваленті зменшилися на 0,31 млрд. дол. США, а номіновані в національній – зменшилися на 2,39 млрд. грн. Отже, загальний обсяг коштів фізичних осіб у березні скоротився на 3,8%. Кошти юридичних осіб у березні скоротилися до рівня 122,1 млрд. грн. або на 1,69%. Так, кошти юридичних осіб в іноземній валюті в березні в доларовому еквіваленті зменшилися на 0,26 млрд. дол. США, а номіновані в національній – зросли на 0,46 млрд. грн.

Обсяг грошової маси в березні зменшився на 1,5% (з початку року – на 10,1%) – до 463,7 млрд. грн.

Монетарна база в березні збільшилася на 0,8% (з початку року спостерігається зменшення на 6,4%) до 174,8 млрд. грн. Обсяг коррахунків банків за цей період збільшився на 11,5% – до 16,8 млрд. грн. (з початку року зменшення – на 9,9%).

Зниження темпів відпливу депозитів поряд з активною підтримкою Національним банком України ліквідності банків у березні, а також зниження обсягу операцій Національного банку України з продажу іноземної валюти на міжбанківському ринку сприяли підвищенню ліквідності банківської системи. Збільшення ліквідності банківської системи в березні знайшло своє відображення і в динаміці відсоткових ставок.

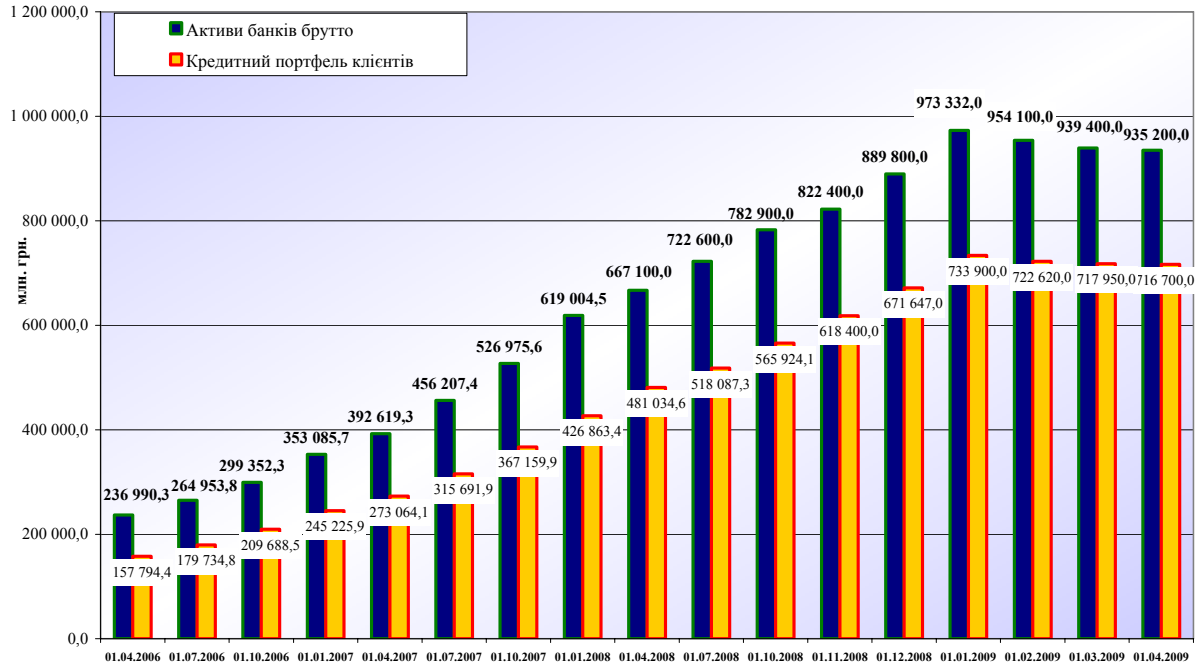
Так середньозважена вартість кредитів у національній валюті в цьому місяці зменшилася з 27,9% до 26,7%, тоді як в іноземній валюті незначно збільшилася – з 10,7% до 11,0%. На міжбанківському кредитному ринку середньозважена ставка за договорами в березні знизилася з 45,3% до 30,8%, у т. ч. за кредитами овернайт – з 45,3% до 30,9%.

З метою збереження ресурсної бази клієнтів та для дотримання відсоткової маржі на достатньому рівні, більшість банків збільшують процентні ставки по строкових депозитах. Так в національній валюті середня ставка за ресурсами клієнтів строком розміщення до 3-х місяців складає: для фізичних осіб – на рівні 24-25%, а для юридичних осіб – 16-17%. Для коштів, виражених в іноземній валюті 13-14% та 10-11% відповідно.

За даними Національного банку України станом на 01.04.2009 року власний капітал банків склав 124,5 млрд. грн. або 14,2% від суми загальних пасивів. В структурі власного капіталу на зареєстрований статутний капітал припадає 70,9%, емісійні різниці – 4,8%, загальні резерви, резервні фонди та інші фонди банків – 8,8%, на результат переоцінки основних засобів, нематеріальних активів, цінних паперів – 9,0%, результати минулих років – 1,2%; результати звітного року, що очікують затвердження – 4,6%; результати поточного року – 0,3%; дивіденди, що спрямовані на збільшення статутного капіталу – 0,4%.

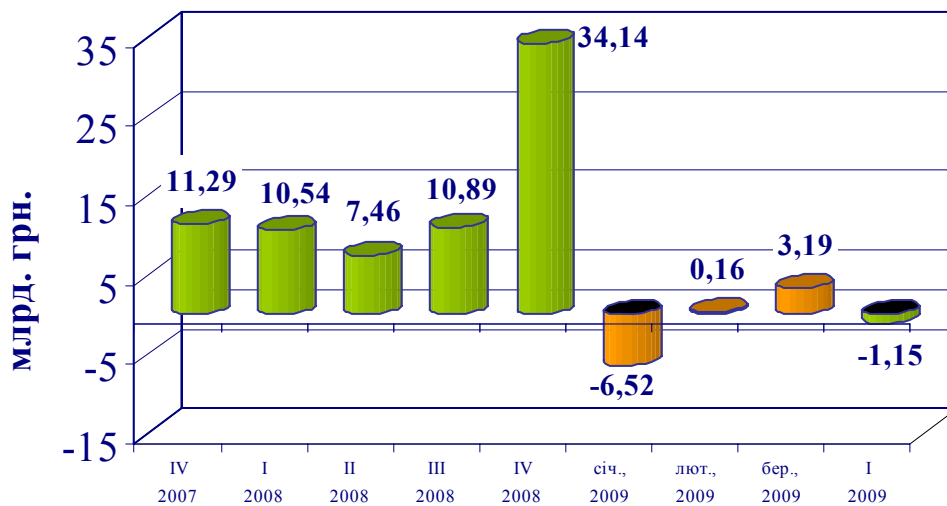
Діаграма 1

Динаміка активів банківської системи України за 2006 – 2009 роки

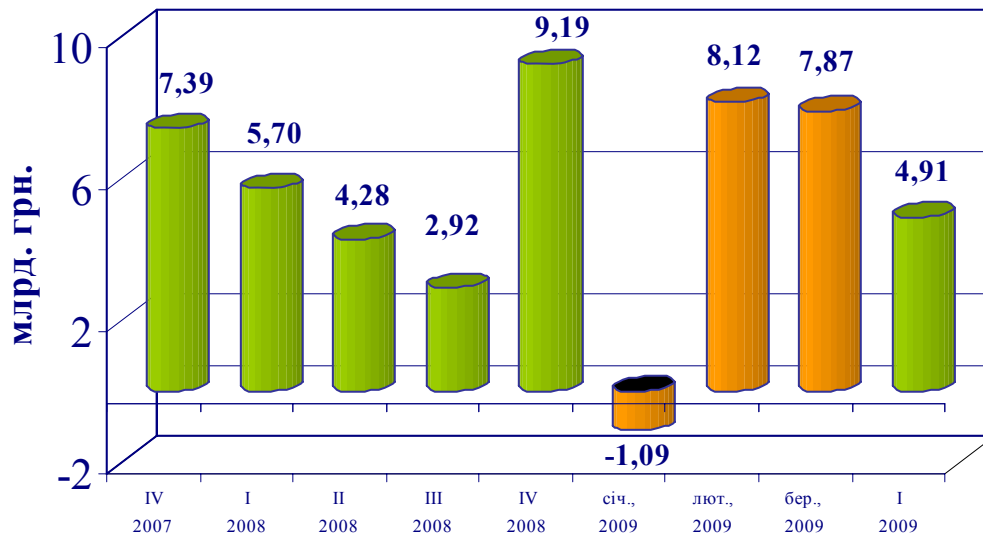
Діаграма 2

Кредитний портфель юридичних осіб

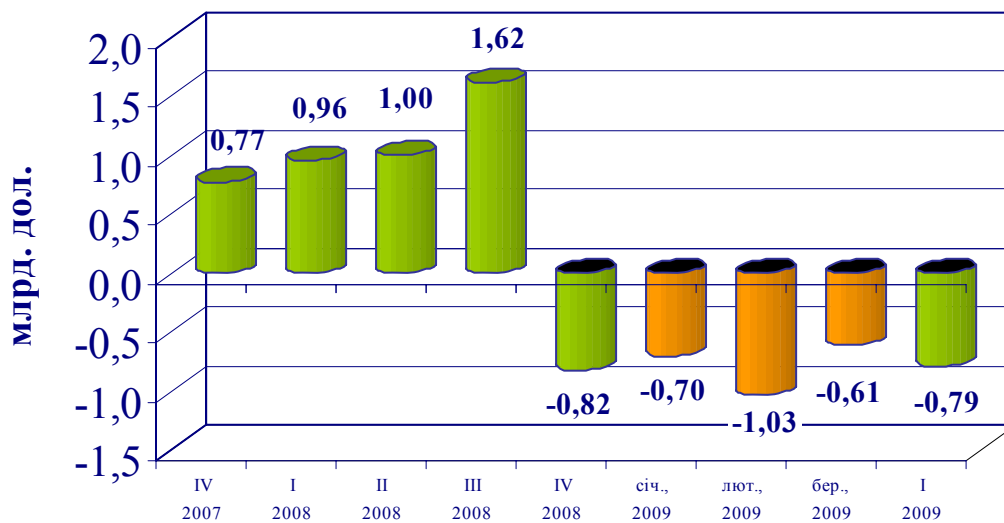
Діаграма 3

Кредитний портфель юридичних осіб в національній валюті

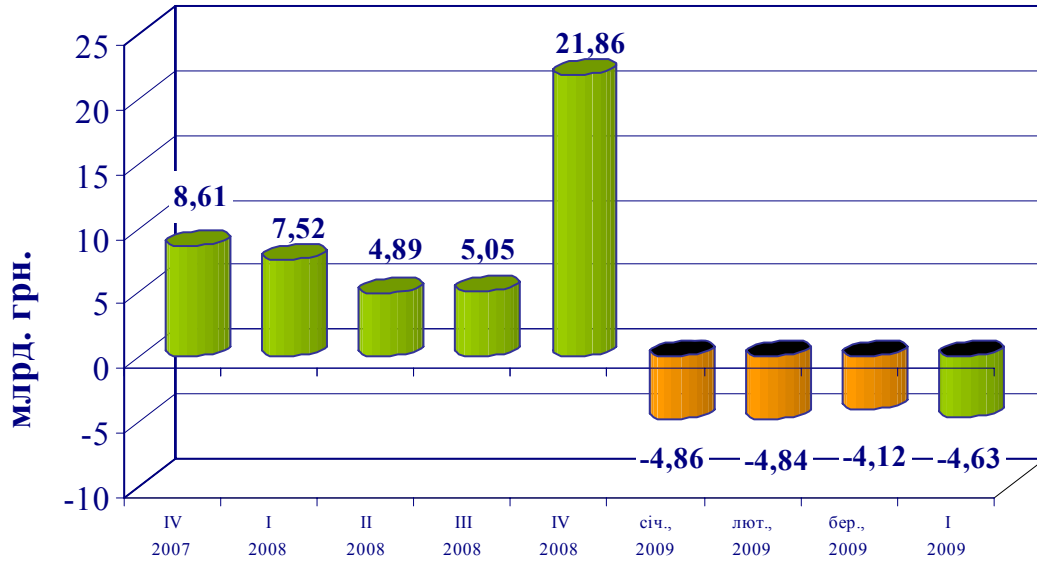
Діаграма 4

Кредитний портфель юридичних осіб в іноземній валюті

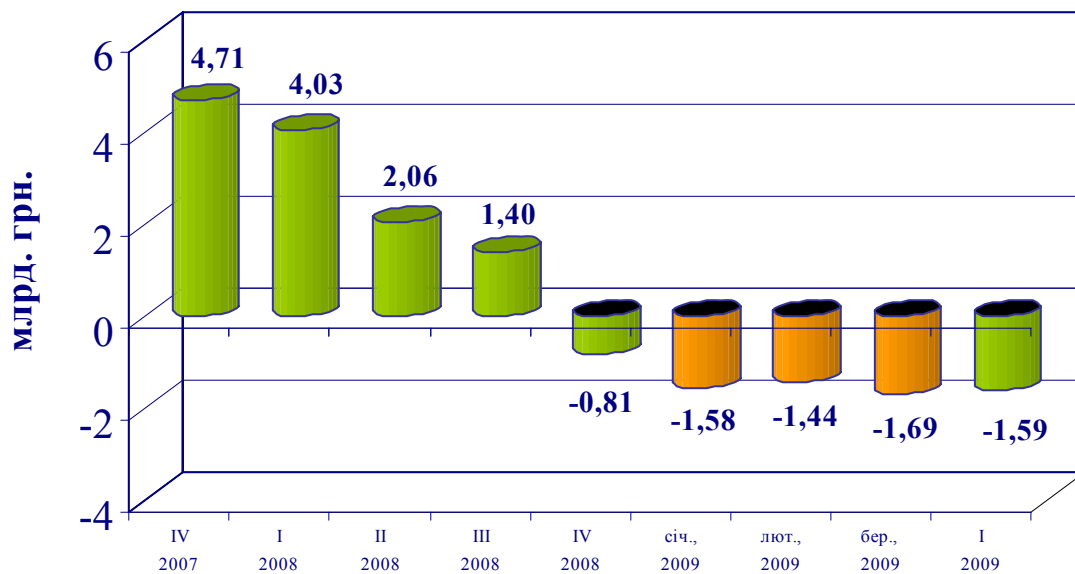
Діаграма 5

Кредитний портфель фізичних осіб

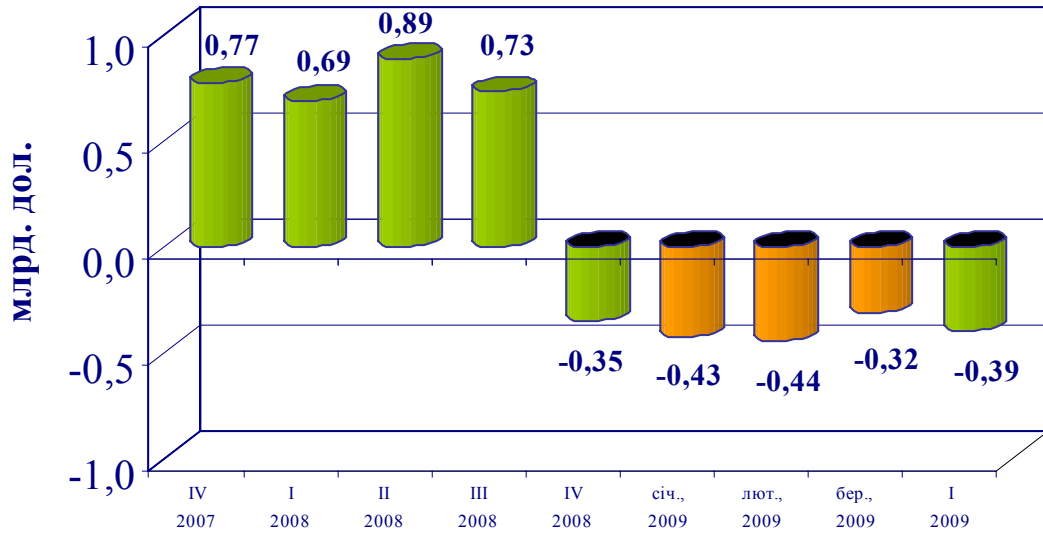
Діаграма 6

Кредитний портфель фізичних осіб в національній валюті

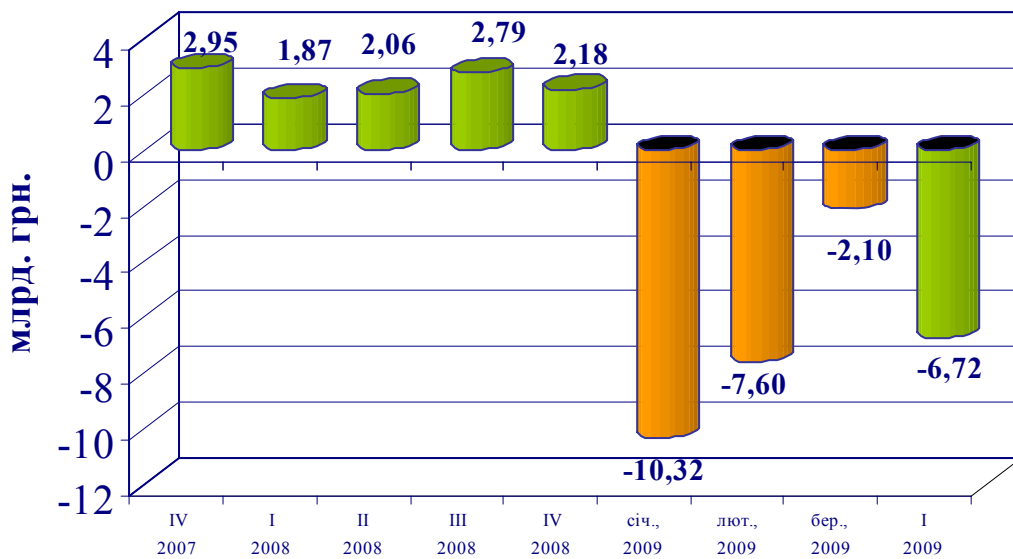
Діаграма 7

Кредитний портфель фізичних осіб в іноземній валюті

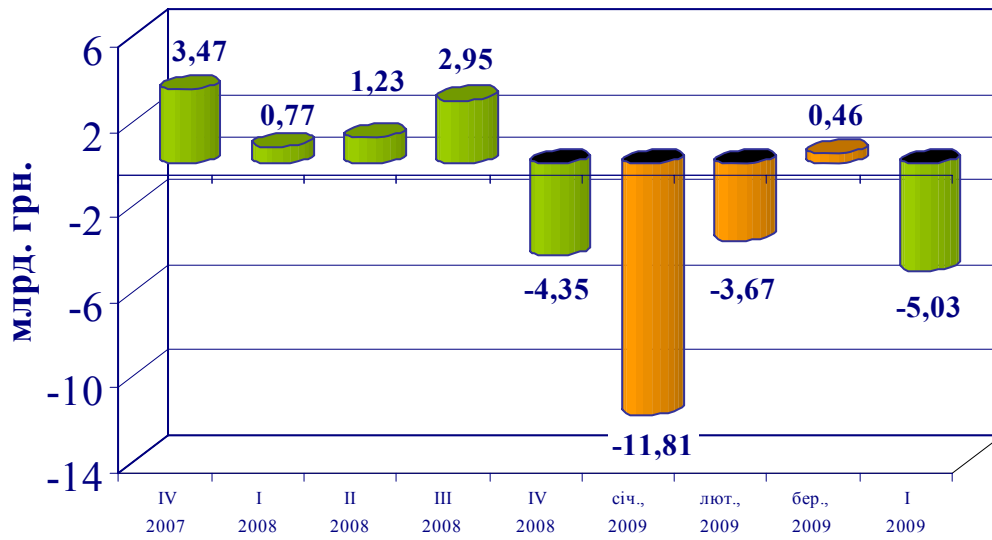
Діаграма 8

Кошти юридичних осіб

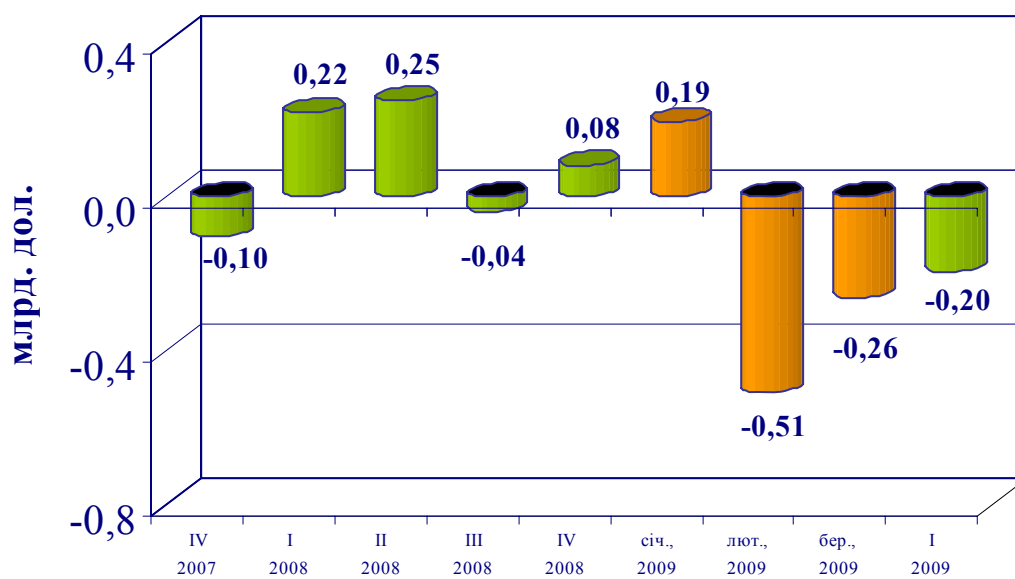
Діаграма 9

Кошти юридичних осіб в національній валюті

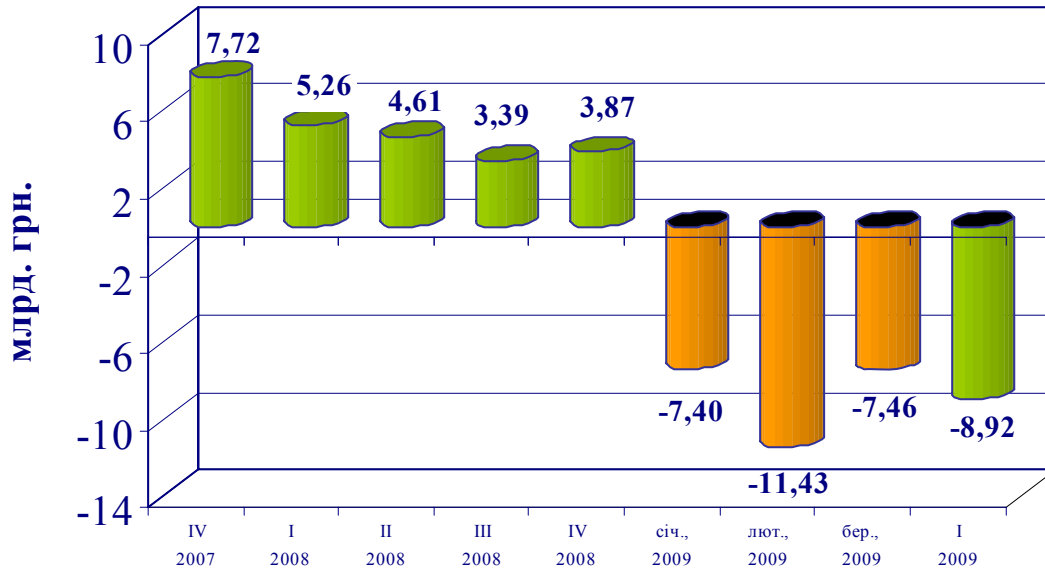
Діаграма 10

Кошти юридичних осіб в іноземній валюті

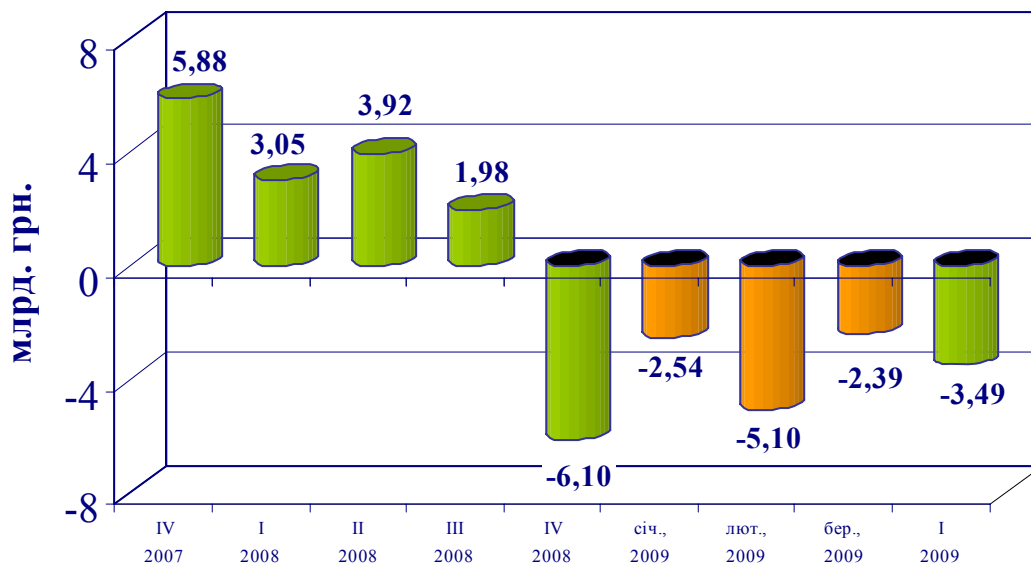
Діаграма 11

Кошти фізичних осіб

Діаграма 12

Кошти фізичних осіб в національній валюті

Кошти фізичних осіб в іноземній валюті

